

Kawża C-472/08

Alstom Power Hydro

vs

Valsts ieņēmumu dienests

(talba gāal deījoni preliminari mressqa mill-Augstākās Tiesas Senāts)

“Talba gāal deījoni preliminari — Sitt Direttiva tal-VAT — Artikolu 18(4) — Leīlazzjoni nazzjonali li tipprovdi terminu ta' preskrizzjoni ta' tliet snin gār-rimbors tal-eess tal-VAT”

Sommarju tas-sentenza

Dispożizzjonijiet fiskali — Armonizzazzjoni tal-liġijiet — Taxxi fuq id-dʒul mill-bejgħ — Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miġjud — Tnaqqis tat-taxxa tal-input imħallsa — Las lura tal-eess

(Direttiva tal-Kunsill 77/388, Artikolu 18(4))

L-Artikolu 18(4) tas-Sitt Direttiva 77/388/KEE, fuq l-armonizzazzjoni tal-liġijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-dʒul mill-bejgħ, gāandu jiī interpretat fisens li ma jipprekludix liī ta' Stat Membru li tipprovdi terminu ta' preskrizzjoni ta' tliet snin gāt-tressiq ta' talba gāal rimbors tal-eess tat-taxxa fuq il-valur miġjud miħbur indebitament mill-amministrazzjoni fiskali ta' dan l-Istat.

Tali terminu, fih nnifsu, ma gāandux jirrendi Prattikament impossibbli jew eessivament diffiīli d-dritt gāal tnaqqis, billi fil-prinīpju, terminu ta' preskrizzjoni ta' tliet snin huwa ta' natura li jippermetti lill-persuni kollha taxxabli li huma normalment diliēenti li b'mod validu jasserixxu d-drittijiet tagħom kif jirriūltaw mis-sistema legali tal-Unjoni.

(ara l-punti 20-22 u d-dispoīittiv)

SENTENZA TAL-QORTI TAL-USTIZZJA (L-Ewwel Awla)

21 ta' Jannar 2010 (*)

“Talba gāal deījoni preliminari — Sitt Direttiva tal-VAT — Artikolu 18(4) — Leīlazzjoni nazzjonali li tipprovdi terminu ta' preskrizzjoni ta' tliet snin gār-rimbors tal-eess tal-VAT”

Fil-Kawża C-472/08,

li għandha b'ala suqett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 234 KE, imressqa mill-August 2008 Tiesas Senats (il-Latvja), permezz ta' deċiżjoni tat-23 ta' Ottubru 2008, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fl-4 ta' Novembru 2008, fil-proċedura

Alstom Power Hydro

vs

Valsts ieņēmumu dienests,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (L-Ewwel Awla),

komposta minn A. Tizzano, President tal-Awla, E. Levits, A. Borg Barthet, J. J. Kasel (Relatur) u M. Berger, Imqallfin,

Avukat Ġenerali: P. Cruz Villalón,

Reġistratur: C. Strömholm, Amministratur,

wara li rat il-proċedura bil-miktub u wara s-seduta tat-22 ta' Ottubru 2009,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- għal Alstom Power Hydro, minn V. Gencs, avukat,
- għall-Valsts ieņēmumu dienests, minn D. Jakobs u I. Pētersons, b'ala aġenti,
- għall-Gvern Latvjan, minn D. Jakobs kif ukoll minn K. Drviņa u E. Eihmane, b'ala aġenti,
- għall-Gvern tar-Renju Unit, minn H. Walker, b'ala aġent, assistita minn M. Angiolini, barrister,
- għall-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn A. Sauka u M. Afonso, b'ala aġenti,

wara li rat id-deċiżjoni, wara li semgħet lill-Avukat Ġenerali, li tinqata' l-kawża mingajr konkluzjonijiet

tagħti l-preżenti

Sentenza

1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 18(4) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-liġijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-dʒul mill-bejgħ - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miġjud: baʒi uniformi ta' stima (ʒU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 23, iktar 'il quddiem is-"Sitt Direttiva").

2 Din it-talba ʒiet ippreżentata fil-kuntest ta' kawża bejn Alstom Power Hydro (iktar 'il quddiem "Alstom"), is-sussidjarja tal-kumpannija Alstom Hydro France, u l-Valsts ieņēmumu dienests (amministrazzjoni fiskali Latvjana, iktar 'il quddiem il-"VID") dwar ir-rimbors ta' eʒess tat-taxxa fuq il-valur miġjud (iktar 'il quddiem il-"VAT") imqallsa minn Alstom.

Il-kuntest ʒuridiku

Is-Sitt Direttiva

3 L-Artikolu 18(2) sa (4) tas-Sitt Direttiva jipprovdi li:

“2. Il-persuna taxxabbli għandha teffetwa t-tnaqqis billi tnaqqas mill-ammont totali tat-taxxa fuq il-valur miżjud dovut għall-perjodu partikolari ta' taxxa l-ammont totali fir-rigward ta' li, matul l-istess perjodu, id-dritt li tnaqqas irriżulta u jista' jkun eserċitat ta' id-disposizzjonijiet ta' paragrafu 1.

[...]

3. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu l-kondizzjonijiet u l-proċeduri fejn persuna taxxabbli tista' tkun awtorizzata biex tagħmel it-tnaqqis li hu ma għamlix b'mod konformi mad-disposizzjonijiet ta' paragrafi 1 u 2.

4. Fejn għal perjodu partikolari ta' taxxa l-ammont ta' tnaqqis awtorizzati jeżendu l-ammont tat-taxxa dovuta, l-Istati Membri jistgħu jew jagħmlu l-as lura jew imexxu l-eżess 'l quddiem għall-perjodu li jmiss skond il-kondizzjonijiet li huma għandhom jiddeterminaw.

Madankollu, Stati Membri jistgħu jirrifjutaw iktar lura jew imexxu 'l quddiem jekk l-ammont ta' l-eżess hu insinifikanti.”

Il-leżijonijiet nazzjonali

4 B'mod konformi mal-Artikolu 12(10) tal-liġi dwar it-taxxa fuq il-valur miżjud (likums par pievienot's v?rt?bas nodok?i, *Latvijas V?stnesis*, 1995, Nru 49, iktar 'il quddiem il-“liġi dwar il-VAT”), il-persuna taxxabbli tista' titlob li l-ammont tal-VAT indebitament imqallas jiġi pa?ut kontra taxxi, lasijiet jew drittijiet dovuti lill-Istat.

5 Skont l-Artikolu 12(11) tal-istess liġi, il-VID tiddisponi minn 30 ?urnata minn meta tkun ir?eviet talba fondata minn persuna taxxabbli, flimkien mad-dokumenti ta' sostenn, sabiex tirrimborsa l-eżess lil din tal-a??ar.

6 L-Artikolu 16(10) tal-liġi fuq it-taxxi u l-?lasijiet (likums par nodok?iem un nodev?m, *Latvijas V?stnesis*, 1995, Nru 26, iktar 'il quddiem il-“liġi dwar it-taxxi u l-?lasijiet”), applikabbli għat-taxxa u l-?lasijiet kollha, jipprovdi li l-persuni taxxabbli jistgħu jressqu t-talba tagħhom għal rimbors ta' eżess matul terminu ta' tliet snin wara li jkun skada t-terminu ta' ?las ta' dawn.

7 L-Artikolu 18(2) tal-liġi dwar it-taxxi u l-?lasijiet tagħti lil VID il-kompitu li tivverifika jekk il-kalkolu ta' dawn il-?lasijiet u taxxi ?iex effettwat korrettament mill-persuna taxxabbli u jekk dawn il-?lasijiet effettivament twettqux. B'mod konformi mal-Artikolu 23(1) ta' din il-liġi, meta investigazzjoni turi l-eżistenza ta' ksur tad-dispo?izzjonijiet fiskali, il-VID tista' tirretifika l-ammont tal-VAT dovut u timponi multi matul perijodu ta' tliet snin wara li jkun skada t-terminu ta' ?las ta' din it-taxxa.

Il-kawża prin?ipali u d-domanda preliminari

8 Fis-7 ta' Ottubru 2004, Alstom talbet, b'mod konformi mal-Artikolu 12(10) u (11) tal-liġi dwar il-VAT, ir-rimbors tal-ammonti li hija allegat li qallset indebitament għall-perijodu bejn l-1998 u l-1 ta' Ottubru 2004.

9 Il-VID idde?idiet li ma tagħtix rimbors tal-VAT fuq l-ammont ta' LVL 288 184 u li tagħti bidu għal investigazzjoni fuq l-ammont li kien jifdal, li kien ta' LVL 31 265. Fid-de?i?joni tagħha, hija kkonstatat li Alstom kienet qab?et it-terminu ta' tliet snin stabbilit għat-tressiq ta' talbiet għal

rimbors ta' e??ess skont l-Artikolu 16(10) tal-li?i dwar it-taxxi u l-?lasijiet.

10 Alstom ippre?entat rikors kontra din id-de?i?joni billi b'mod partikolari sostniet li l-VID kellha tapplika l-Artikolu 18(4) tas-Sitt Direttiva, li ma jipprovdi l-ebda limitu ta' ?mien g?ad-dritt li titlob rimbors tal-e??ess, u li g?aldaqstant, ma setg?etx tapplika fil-konfront tag?ha t-terminu ta' preskrizzjoni previst fl-Artikolu 16(10) tal-li?i dwar it-taxxi u l-?lasijiet.

11 Billi r-rikors tag?ha ?ie mi??ud kemm fl-ewwel istanza kif ukoll fl-appell, Alstom appellat fuq punt ta' li?i quddiem il-qorti tar-rinviju, fejn b'mod partikolari sostniet li r-Repubblika tal-Latvja, b?ala Stat Membru tal-Unjoni Ewropea, g?andha l-obbligu li tittrasponi l-Artikolu 18(4) tas-Sitt Direttiva fid-dritt nazzjonali tag?ha u li jirri?ulta mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja li l-Istati Membri ma jistg?ux, b?al f'dan il-ka?, ine??u d-dritt g?al rimbors tal-e??ess tal?VAT.

12 Fid-de?i?joni tar-rinviju, l-Augst?k?s Tiesas Sen?ts iqis li, meta l-VID te?amina t?talbiet g?al rimbors tal-e??ess tal-VAT, hija g?andha d-dritt li twettaq investigazzjonijiet. Madankollu, f'sitwazzjoni b?al din, hija g?andha tosserva t?terminu ta' tliet snin previst fl-Artikolu 23(1) tal-li?i dwar it-taxxi u l-?lasijiet. Fin-nuqqas ta' terminu ta' preskrizzjoni tad-dritt tal-persuni taxxabbli li jitolbu rimbors g?all-e??ess tal-VAT li jikkorrispondi g?at-terminu li matulu l-VID g?andha d-dritt tag?ti de?i?joni fiskali ta' rettifika insegwitu g?al st?arri?, din f'kull ka? g?andha te?amina t-talbiet. F'dawn i?-?irkustanzi, jista' jsir abbu? mil?le?i?lazzjoni nazzjonali minn persuna taxxabbli, meta dan jitlob ir-rimbors tal-e??ess tal-VAT g?al perijodu tali li fir-rigward tieg?u l-VID ma g?adhiex iktar tiddisponi mill-fakultà li tippro?edi g?al investigazzjoni.

13 Huwa f'dawn i?-?irkustnazi li l-Augst?k?s Tiesas Sen?ts idde?ieda li jissospendi l?pro?eduri u li jag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domanda preliminari segwenti:

“L-Artikolu 18(4) tas-Sitt Direttiva [...] g?andu ji?i interpretat fis-sens li din id?dispo?izzjoni tipprekludi li Stat [Membru] jipprovdi fil-le?i?lazzjoni tieg?u terminu ta' tliet snin g?all-preskrizzjoni tad-dritt li jinkiseb ir-rimbors tal-e??ess [tal-VAT] (id-differenza bejn it-taxxa kkalkolata u l-akkont ta' taxxa m?allsa)?”

Fuq id-domanda preliminari

14 Permezz tad-domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikolu 18(4) tas-Sitt Direttiva g?andux ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi li?i ta' Stat Membru li tipprovdi terminu ta' preskrizzjoni ta' tliet snin g?at-tressiq ta' talba g?al rimbors tal-e??ess tal-VAT mi?bur indebitament mill-amministrazzjoni fiskali ta' dan l-Istat.

15 L-ewwel nett g?andu jing?ad li, jekk huwa minnu dak li enfasizzat Alstom, li mill-Artikolu 18(4) tas-Sitt Direttiva tali terminu ta' preskrizzjoni ma jirri?ultax, xorta jibqa' l-fatt li din i?-?irkustanza wa?idha ma twassalx g?all-konkluzjoni li din id-dispo?izzjoni g?andha ti?i interpretata fis-sens li l-e?er?izzju tad-dritt g?ar?rimbors tal-e??ess tal-VAT ma huwiex su??ett g?al terminu ta' preskrizzjoni

16 Fil-fatt, minn na?a, b'analo?ija mas-sitwazzjoni applikabbli g?all-e?er?izzju tad?dritt g?al tnaqqis, il-possibbiltà li ti?i mressqa talba g?al rimbors tal-e??ess tal-VAT ming?ajr ebda limitu *ratione temporis* tmur kontra l-prin?ipju ta' ?ertezza legali li je?i?i li s-sitwazzjoni fiskali tal-persuna taxxabbli, fir-rigward tad-drittijiet u tal-obbligi tag?ha lejn l-amministrazzjoni fiskali, ma tkunx indefinitivament esposta g?ar-riskju li ti?i kkontestata (sentenza tat-8 ta' Mejju 2008, Ecotrade, C?95/07 u C?96/07, ?abra p. l?3457, punt 44).

17 Min-na?a l-o?ra, huwa stabbilit li, fin-nuqqas ta' le?i?lazzjoni Komunitarja fil?qasam ta' rifu?jonijiet ta' taxxi nazzjonali indebitament mi?bura, hija s-sistema legali nazzjonali ta' kull wie?ed

mill-Istati Membri li b'mod partikolari għandha tagħel il-qrati kompetenti u tirregola l-modalitajiet proċedurali ta' rikorsi u dizzjarji inti?i sabiex jiġuraw il-?arsien tad-drittijiet li għandhom l-individwi bis-sa?a tad-dritt Komunitarju, bil-kundizzjoni li dawn il-modalitajiet ma jkunux inqas favorevoli minn dawk li jikkon?ernaw rikorsi simili ta' natura domestika (prin?ipju ta' ekwivalenza) u li fil-prattika ma jrendux l-e?er?izzju tad-drittijiet mogħtija mis-sistema legali Komunitarja impossibbli jew e?essivament diffi?li (prin?ipju ta' effettività) (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tas-17 ta' Novembru 1998, Aprile, C?228/96, ?abra p. I?7141, punt 18, kif ukoll tal-11 ta' Lulju 2002, Marks & Spencer, C?62/00, ?abra p. I?6325, punt 34).

18 Fir-rigward tal-prin?ipju ta' ekwivalenza, mill-fajl ma jirri?ultax, u fuq kollox, lanqas ma kien ?ie allegat quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, li t-terminu ta' preskrizzjoni pprovdut fl-Artikolu 16(10) tal-li?i dwar it-taxxi u ?lasijiet ma josservax dan il-prin?ipju.

19 F'dak li jirrigwarda l-prin?ipju ta' effettività, għandu jtfakkar li l-Qorti tal-?ustizzja rrikonoxxiet il-kompatibbiltà mad-dritt tal-Unjoni tal-iffissar ta' termini ra?onevoli ta' dekadenza għall-pre?entata ta' rikorsi fl-interess ta'-?ertezza legali li tipprote?i kemm lill-persuni taxxabbli kif ukoll lill-amministrazzjoni kkon?ernata (ara f'dan is-sens, is-sentenza Aprile, i?itata iktar 'il fuq, punt 19 u l-?urisprudenza ?itata). Fil-fatt, termini b?al dawn mhumieq ta' natura li jrendu prattikament impossibbli jew e?essivament diffi?li l-e?er?izzju ta' drittijiet mogħtija mis-sistema legali tal-Unjoni.

20 Dwar il-kwistjoni ta' x'għandu jinftehem minn terminu "ra?onevoli", għandu jtfakkar ukoll li l-Qorti tal-?ustizzja di?à dde?idiet, b'mod partikolari, li terminu ta' dekadenza ta' sentejn ma jistax, fih innifsu, jirrendi prattikament impossibbli jew e?essivament diffi?li d-dritt għal tnaqqis, fid-dawl tal-fatt li l-Artikolu 18(2) tas-Sitt Direttiva jippermetti lill-Istati Membri li jirrikjedu li l-persuna taxxabbli te?er?ita d-dritt għal tnaqqis tagħha matul l-istess perijodu li fih tnissel dan id-dritt (sentenza Ecotrade, i?itata iktar 'il fuq, punt 48).

21 Din l-istess konkluzjoni tapplika iktar u iktar fir-rigward ta' terminu ta' preskrizzjoni ta' tliet snin, b?al dak applikabbli fil-kaw?a prin?ipali, billi fil-prin?ipju dan it-terminu huwa ta' natura li jippermetti lill-persuni kollha taxxabbli li huma normalment dili?enti li b'mod validu jasserixxu d-drittijiet tagħom kif jirri?ultaw mis-sistema legali tal-Unjoni.

22 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta għad-domanda magħmula għandha tkun li l-Artikolu 18(4) tas-Sitt Direttiva għandu ji?i interpretat fis-sens li ma jipprekludix le?i?lazzjoni ta' Stat Membru, b?al dik fil-kaw?a prin?ipali, li tipprovd i għal terminu ta' preskrizzjoni ta' tliet snin għat-tressiq ta' talba għal rimbors tal-e?ess tal-VAT mi?bur indebitament mill-amministrazzjoni fiskali ta' dan l-Istat.

Fuq l-ispejje?

23 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in?natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jit?allsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (L-Ewwel Awla) taqta' u tidde?iedi:

L-Artikolu 18(4) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-liġijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id'd?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima, g?andu ji?i interpretat fis-sens li ma jipprekludix le?i?lazzjoni ta' Stat Membru, b?al dik fil-kaw?a prin?ipali, li tippovdi g?al terminu ta' preskrizzjoni ta' tliet snin g?at-tressiq ta' talba g?al rimbors tal?e??ess tal-VAT mi?bur indebitament mill-amministrazzjoni fiskali ta' dan l-Istat.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: il-Latvjan.